☺ EDIŢIE DE VACANŢĂ ☺ EDIŢIE DE VACANŢĂ ☺ EDIŢIE DE VACANŢĂ ☺

NATURA ŞI OMUL

Anul III • Nr. 16 • 8 pagini • iunie - august 2002 • Publicaţie editată de Muzeul Judeţean de Ştiinţele Naturii Prahova

Lecţia în muzeu

Fără a se considera un moderator educativ, muzeul stabileşte cu obstinaţie o relaţie de consultanţă, ca partener în cadrul larg al componentelor extrasistemice învăţământului, valorificându-şi potenţialul ştiinţific-formativ, fie prin oferta directă, provocată, fie prin răspunsuri prompte la varii solicitări.

În acest spirit, o lecţie în muzeu - din aria curriculară a disciplinelor biologice - poate îmbina metodologii tradiţionale sau moderne proprii sălii de clasă şi laboratorului, cu specificul unei instituţii de cultură şi educaţie, revelat mai ales în aspectul lui experimental-demonstrativ.

Dintre lecţiile găzduite de muzeu pentru ciclurile de învăţământ preşcolar şi preuniversitar, cea desfăşurată recent (activitatea de învăţare: Organele de simţ la om) a surprins atât prin tratarea didactică originală a conţinuturilor, cât şi prin implicarea subiecţilor responsabili cu acest program - elevii clasei a VII-a B din Liceul "Al. I.Cuza" din Ploieşti, profesoara lor de bilogie, doamna Ozana Matei, şefă de catedră, profesoara Viorica Rusu, muzeograf la Muzeul de Ştiinţele Naturii Prahova.

Sursa stabilirii standardului de performanţă a lecţiei respective are la bază date fidel oferite de cei menţionaţi mai sus:

pagina 3

Horoscopul insectelor

CĂRĂBUŞUL, GĂRGĂRIŢA, COSAŞUL, GREIERELE

pagina 2

Grupele sanguine şi personalitatea

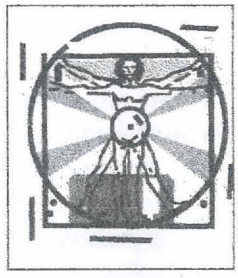

pag. 4 - 5

S.O.S. NATURA

pagina 6

Zebrele

pagina 7

ROMTELECOM

https://biblioteca-digitala.ro

Horoscopul insectelor

CĂRĂBUŞUL
1-31 mai

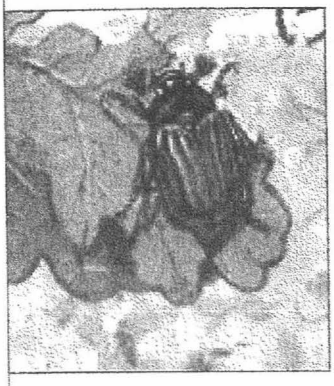

Sunt persoane dotate cu un farmec deosebit. Foarte hotărâţi, dar extrem de subtili şi abili în atingerea scopului propus. Nu se impun cu brutalitate, ci cu persuasiune şi politeţe. Au stofă de conducător şi ştiu să ia decizii cu fermitate şi sânge rece. Reuşesc foarte bine într-o carieră diplomatică sau politică; în profesii, fără constrângeri de orice fel. Rezervaţi şi solitari, le place să petreacă perioade lungi în tăcere şi singurătate. În dragoste sunt introvertiţi, nu fac niciodată primul pas, dar sunt consecvenţi şi capabili să aştepte. În general, au o familie numeroasă şi mulţi prieteni.

Culoarea norocoasă: Bleu
Ziua norocoasă: Marţi
Partenerul ideal: Libelula
(1-31.03)

GĂRGĂRIŢA
1-30 iunie

Simpatici şi bonomi, "gărgăriţele" reprezintă tipul clasic de prieteni şi camarazi. Au aspiraţii constante şi iubesc compania. Au un suflet mistic şi caută adesea locuri singuratice în care pot percepe dimensiunea religioasă. Cu toate că dau aparenţa de expansivitate şi vorbărie, ţin la intimitatea lor. În dragoste sunt romantici şi sensibili la micile atenţii afective.

Le place să se simtă protejaţi şi răsfăţaţi. Este semnul cel mai norocos în ceea ce priveşte dragostea.

Puncte sensibile: Pot avea mici probleme cu căile respiratorii, maladii pulmonare, sinuzită.
Culoarea norocoasă: Roşu
Ziua norocoasă: Marţi
Partenerul ideal: Musca
(1-31.04)

COSAŞUL
1-31 iulie

Sunt imprevizibili, un pic distraţi şi capricioşi, ceea ce îi face să intre des în conflict cu prietenii şi părinţii, pentru că nu reuşesc să-şi stăpânească furia, chiar dacă se calmează imediat după aceea. Nu sunt zgârciţi şi cheltuiesc cu multă largheţe. Superficiali, de foarte multe ori sunt cuceriţi de faţada lucrurilor. În relaţiile sentimentale îşi caută motivaţii interioare pentru trăirile disperate, distante şi în final, superficiale. Arma cu care cuceresc este originalitatea, puterea creatoare, nonconformismul.

Puncte sensibile: Predispoziţii la reumatism şi artroză. Interzise băuturile alcoolice.
Culoarea norocoasă: Verde
Ziua norocoasă: Miercuri
Partenerul ideal: Cărăbuşul
(1-31.05)

GREIERELE
1-31 august

În primul rând cei născuţi sub acest semn sunt naturi duble: pasionali, veseli, optimişti-timizi, hipersensibili şi posomorâţi.
Vorbăreţi, exuberanţi, acţionează la impulsul de moment, alteori sunt închişi, taciturni şi sunguratici. Sunt sau mari oratori, sau foarte buni avocaţi şi actori sau au un mare talent muzical. În dragoste sunt seducători foarte abili, deşi se plictisesc foarte repede, având nevoie să fie stimulaţi şi interesaţi în permanenţă.

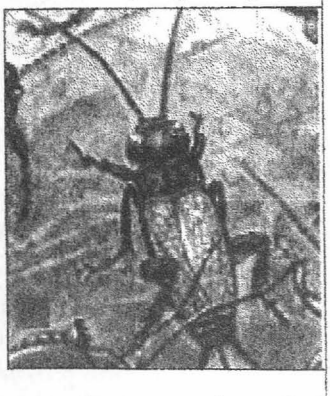

Puncte sensibile: Suferă de dureri de cap şi ameţeli. O altă parte sensibilă e coloana vertebrală, mai ales în adolescenţă.
Culoarea norocoasă: Maro
Ziua norocoasă: Miercuri
Partenerul ideal: Gărgăriţa
(1-30.06)

https://biblioteca-digitala.ro

LECŢIA ÎN MUZEU

Impresii ale participanţilor la lecţia în muzeu cu tema "Organele de simţ la om"

continuare din pagina 1

Anca Amariei, elevă:

În şcoală suntem familiarizaţi îndeosebi cu terminologia disciplinelor, pe când în muzeu, indiferent în ce rol ne-am găsi, înţelegem altfel lumea în care trăim.

Lecţia la care noi am participat activ m-a ajutat să percep din altă perspectivă viaţa, mi-a dezvoltat capacitatea de a stabili relaţii de tip cauză - efect.

Sunt fericită că muzeul din oraşul meu, pe care îl vizitez de când eram la grădiniţă, mi-a oferit acum şi un loc în... bancă!

Aş vrea să fiu prezentă şi la o lecţie despre viaţa subacvatică, acolo unde ştiu că există o lume fascinantă.

Alice Cernătescu, elevă:

Prezenţa copiilor de vârsta mea în muzeu este necesară şi benefică! Suntem stimulaţi să căutăm, să punem întrebări - le-am şi pus -, să ne punem întrebări...

"De ce" -urile altei vârste nu ne-au părăsit. Viaţa însăşi ne stârneşe curiozităţi. Şi pasiuni!

Elev anonim:

Orice şcoală trebuie să fie interesată de lumea înconjurătoare, de originea omului, de oricare alt subiect care i-ar putea lămuri mistere de viaţă.

Muzeul, pe care îl consider o enciclopedie deschisă, ne poate satisface setea de cunoaştere, iar această dorinţă a noastră îi stimulează pe cercetători să abordeze noi domenii ştiinţifice.

Lecţia mi-a plăcut, a fost altfel, ne-a ţinut mintea trează, ne-a scos din stereotipia clasei, a stârnit interesul unanim.

Mă bucur că şcoala şi muzeul au găsit o alternativă de învăţare.

Prof. Viorica Rusu:

Am conceput împreună cu doamna profesoară Matei, scenariul întâlnirii (evit intenţionat s-o numesc lecţie) ca pe o extindere a conţinuturilor însuşite la clasă, cu un evident traseu demonstrativ, facilitându-se elevilor, prin materialul intuitiv prezentat, să-şi explice funcţionarea unor organe şi sisteme de organe în ansamblul organismului uman - vizuale, auditive, gustative, olfactive sau tactile.

Am condus o discuţie interactivă despre legătura între diferite organe de simţ, factori de risc sau despre igiena ochiului, a urechii, a nasului, a pielii.

Apreciez dorinţa elevilor de a-şi forma un mod de gândire specific biologiei, de a-şi găsi responsabilităţi faţă de problematica umană.

Îi felicit pentru cunoştinţele lor şi îi aştept la alte întâlniri muzeale, nu la... lecţie!

Prof. Ozana Matei:

Activităţile din muzeu amplifică sfera de cunoştinţe ale elevului, stimulând iniţiativa şi participarea lui la multiple acţiuni, ajutându-l să înveţe.

Lecţia în muzeu cu tema "Organele de simţ la om" a confirmat aceste deziderate comune, într-o prelegere atrăgătoare, susţinută de material vizual bogat, de observarea la microscop, noutăţi în domeniu etc.

Momentul de vârf al lecţiei l-a constituit filmul ştiinţific, care a disociat elementele organelor de simţ ale omului de cele ale animalelor.

În acelaşi timp, dialogul cu doamna profesoară Viorica Rusu a dat posibilitatea elevilor să-şi transfere competenţele generale, teoretice, într-un instrumentar adecvat interpretării datelor din premisa didactică.

Lecţia a fost o reuşită. Sigur e o apreciere laconică "la cald".

Evaluarea ei, secondată de examinare, va urma.

Elevii mei au venit pentru ceea ce ştiau că este o lecţie şi au primit o lecţie de... viaţă!

Mi-au mărturisit imediat că timpul a trecut prea repede şi că îşi doresc să revină.

Motivaţiile încep să apară. Sunt atraşi şi de expoziţii, cu atât mai mult cu cât tematica acestora se regăseşte în aria curriculară cunoscută.

Am convingerea că stă în puterea noastră, a profesorilor şi a elevilor, să iubim muzeul, aşa cum iubim natura, pentru ca şi el să rămână veşnic tânăr.

La aserţiunea de suflet a doamnei profesoare subscriem neîndoielnic şi noi.

Prof. Varvara POPOVICI

https://biblioteca-digitala.ro

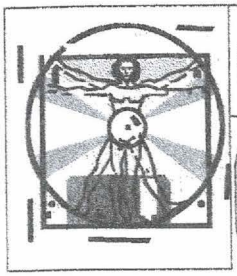

Grupele sanguine şi personalitatea

"În lume sunt multe, mari minuni, dar nu mai mari ca omul"
Sofocle

Sângele, această sevă vitală, a trezit interesul oamenilor din cele mai vechi timpuri, scurgerea lui din organism fiind sinonimă cu moartea. Medicii au încercat vindecarea unor boli prin transfuzii, intervenţii care nu întotdeauna au fost încununate de succes. Prima transfuzie de sânge la om s-a efectuat în anul 1667 de către medicul francez Jean Baptiste Denis, cu sânge de oaie, bolnavul murind a doua zi. Au urmat alte încercări, de data aceasta folosindu-se sânge uman, dar şi aceste încercări au cunoscut uneori eşecul. Este şi cazul bătrânului Papă Inocenţiu al VIII-lea care, transfuzat cu sângele a trei tineri, a decedat nu mult timp după intervenţie.

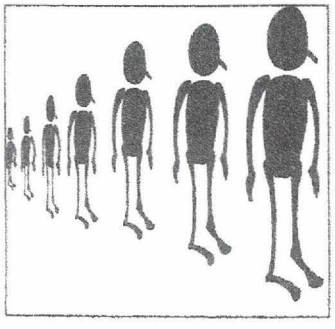

Cauza acestor insuccese a fost înţeleasă abia două sute de ani mai târziu prin descoperirea de către medicul austriac Karl Landsteiner (în 1901) a 3 din cele 4 grupe sanguine din sistemul A, B, 0, grupa AB fiind descrisă un an mai târziu de către Sturbi şi Castello.

Astăzi, se ştie că grupele sanguine sunt determinate de prezenţa sau absenţa unor antigene (aglutinogene) pe suprafaţa hematiilor şi a unor corpi plasmatici (aglutiniene) în serul sanguin, iar succesul unei transfuzii este condiţionat de neîntâlnirea aglutinogenului cu aglutinienele de acelaşi tip în sângele unui individ. Pe baza acestor cunoştinţe, grupa 0 este donator universal, iar grupa AB acceptor universal.

Se pare că sângele poate să dea răspunsuri şi altor întrebări ce suscită interesul şi curiozitatea oamenilor: Cine suntem? Prin ce ne deosebim de ceilalţi? Ce calităţi sau defecte ne caracterizează? În acest context se înscriu cercetările în urma cărora s-a reuşit întocmirea, după modelul horoscoapelor (în funcţie de zodie) sau al fişelor psihologice (în funcţie de tipologia temperamentală), a portretelor robot

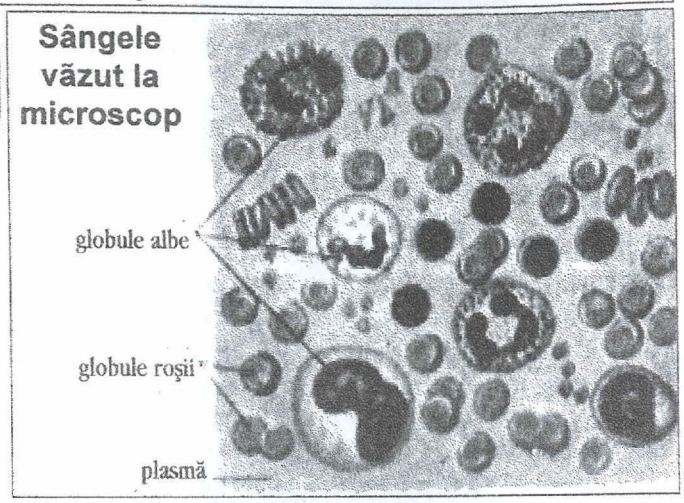

ale fiecărei grupe sanguine.

Grupa 0 - cea mai numeroasă - caracterizează indivizi având trei dominante caracteriale: *ambiţie, orgoliu, impulsivitate.*

Cei din grupa 0 sunt extrovertiţi, dinamici, generoşi. Suportă greu singurătatea, de aceea caută societatea şi comunicarea sufletească. Sunt firi vesele, deschise şi pline de vitalitate; greutăţile şi insuccesele îi stimulează în loc să-i determine să renunţe. Se simt foarte bine când caută idei, iau decizii şi îşi asumă ressponsabilităţi. Au iniţiative şi un bun spirit de analiză, ceea ce le conferă calitatea de şef. Manifestă respect pentru reguli şi convenţii, le place să fie autoritari, dar cu tot simţul dreptăţii şi cu tot umanismul de care dau dovadă, pot gafa din cauza pornirilor copilăreşti, impulsivităţii şi pripelii. Bărbaţii sunt dotaţi cu un deosebit gust de cuceriri, dar şi familişti şi foarte buni soţi când se hotărăsc să se căsătorească. Aceleaşi observaţii se aplică şi femeilor.

Atuuri: *realism, luciditate, perspicacitate, căldură afectivă, putere de concentrare, forţă de convingere, spirit lipsit de prejudecăţi şi de complexe.*

Slăbiciuni: *imprudenţă, nervozitate, agresivitate, încăpăţânare, precipitare.*

https://biblioteca-digitala.ro

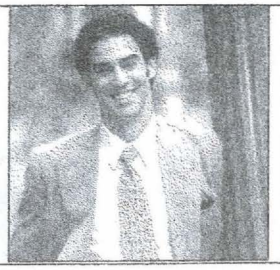

Grupa A - caracterizează indivizi având următoarele trei dominante: *introvertire, calm, sfioşenie.*

Din acest grup fac parte firi închise, rezervate, sfioase până la inhibiţie, care se ţin departe de agitaţie şi manifestă un dezinteres aproape ostentativ faţă de cei din jur şi problemele semenilor. Nu rareori (şi mai ales când Rh e negativ) reprezentanţii acestei grupe sunt bănuitori, simţindu-se mereu frustraţi şi ameninţaţi şi acceptând cu greutate prietenia. Bărbaţii au un caracter complex şi contradictoriu, se hotărăsc lent, sunt timizi şi lipsiţi de iniţiativă. Femeia este de asemenea timidă, se îndrăgosteşte greu, dar odată ce a făcut-o, devine pasionată, romantică şi extrem de orgolioasă.

Atuuri: *calm, delicateţe,*

rezervă, seriozitate, profunzime, cumpătare în vorbe şi fapte.

Slăbiciuni: *greu adaptabili, susceptibili, lipsă de iniţiativă şi decizie, mania persecuţiei.*

Grupa B - caracterizează indivizi având trei dominante: *creativitate, intuiţie, autonomie.*

Cel din grupa B este un nonconformist. Este dotat cu o extraordinară intuiţie şi cu deosebite calităţi de analist. Înţelege şi acţionează întotdeauna de o manieră deconcertantă pentru ceilalţi oameni. Atât bărbaţii cât şi femeile din această grupă sunt strălucitori, creativi şi talentaţi dar din cauza nonconformismului devin libertini, indisciplinaţi şi haotici, din care cauză nu totdeauna se poate conta pe ei. Bărbaţii sunt pasionali, orgolioşi, dominatori şi, paradoxal, timizi. Atunci când îşi găsesc partenerul ideal, femeile li se dedică acestora cu pasiune.

Atuuri: *vitalitate, originalitate, imaginaţie, inteligenţă, tenacitate în apărarea modului de viaţă şi gândire.*

Slăbiciuni: *dezordine în gândire şi acţiune, orgoliu violent, individualism tranşant şi intratabil.*

Grupa AB - caracterizează indivizi având următoarele trei dominante caracteriale: *diplomaţie, sensibilitate, orientare socială precisă.*

Dotat cu o sensibilitate şi o intuiţie deosebită, individul din grupa AB posedă simţ al diplomaţiei, tact, vicleşug, capacitatea de a conduce inteligent şi profitabil o acţiune datorită artei de a analiza situaţiile şi perfectei sale lucidităţi. Acceptă cu greu comoditatea, imobilismul şi toate formele de rutină. Deşi se subordonează disciplinat şi se dăruie total muncii sale, el nu acceptă să se atenteze la libertatea sa de a gândi şi de a acţiona. E preocupat de absolut şi de inaccesibil, ceea ce îl face să neglijeze sau să minimalizeze problemele personale de toate zilele. De aceea, din acest grup fac parte mulţi celibatari. Fiind în general altruist şi disponibil, cel din grupa AB este un tolerant şi comod partener de căsnicie.

Atuuri: *excelentă adaptabilitate socială,*

tact, diplomaţie, memorie exactă, luciditate, toleranţă sufletească.

Slăbiciuni: *neglijarea propriei persoane, detaşarea de*

probleme concrete, exces de îngăduinţă şi largheţe, instinct de autoconservare redus.

Astfel, în funcţie de aceste particularităţi bine definite ale fiecărei grupe sanguine în multe ţări se fac recomandări de orientare a tinerilor, sunt angajaţi salariaţii în diferite instituţii sau se stabilesc programele unor societăţi de televiziune.

Prof. Silvia OLTEANU,
Liceul Teoretic
"Nichita Stănescu"

https://biblioteca-digitala.ro

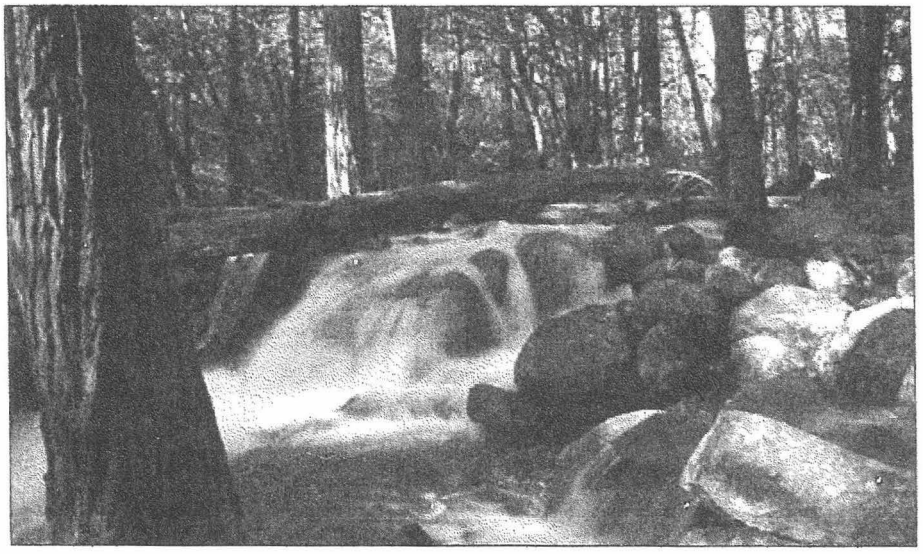

Am iubit de când mă știu...

Nostalgie

Locul acela se numea Subcetate şi ciudat, se afla undeva, pe o colină.

Eram învăluiţi de crivăţ şi priveam noaptea luminată electric a oraşului.

Rafale de vânt clătinau lumina puţină şi ne-am refugiat cu toţii într-o încăpere prelungă şi caldă.

Am stat apoi îndelung lângă soba uriaşă.

Unul povestea despre bunici şi casa lor bătrânească, altcineva se gândea la o vânătoare de vulpi la care-l luase un unchi, alţi doi visau sub impresia puternică a ruinelor cetăţii...

Dispărută de veacuri, cetatea îşi arcuia aripile ocrotitoare deasupra lumii de jos.

Aveam aceeaşi senzaţie de siguranţă ca atunci când am mers într-o poiană de margarete şi le-am admirat delicateţea în linişte, fără a schiţa vreun gest, de teamă parcă să nu-şi ia zborul.

Plutea pretutindeni în jurul nostru un fel de linişte nepământeană şi fiecare din noi avea impresia că dincolo de "colţul" în care ne aflam nu mai exista nimic pe pământ în afară de noi şi copilăria noastră.

Până când iarna a izbit cu putere uşa de perete, iar unul dintre noi s-a trezit ca dintr-un vis şi le-a amintit tuturor că trebuie să plece.

În privirea lor, puteam desluşi regrete şi melancolie, căci ne chema viaţa noastră cea de toate zilele, cu aceleaşi probleme şi frământări de la şcoală sau de acasă.

Dar uneori, când ne întâlnim întâmplător, câte unul dintre noi îi spune din priviri celuilalt că n-a uitat lumea noastră misterioasă.

Alice CERNĂTESCU,
Liceul "Al.I.Cuza"

IARTĂ-MĂ, NATURĂ!

În lumina bunătăţii tale,
nu m-ai pedepsit;
m-ai iertat adesea!
Dar fiece fulg
ce-mi atingea obrazul
venea să mă ajute,
spinul de durere
din suflet să mi-l smulg.

Iartă-mă, Natură!
Căci, poate, am călcat,
nepăsător pe-un fir de iarbă
sau frumuseţea vreunui pom
din mândrie ori răutate am stricat.

Iartă-mă, mireasă a vieţii!
Deşi nu merit
nici cea mai aspră mângâiere a ta
cu surâsul vântului;
deşi n-ar trebui
nici să mai privesc
floarea din sufletul tău.

Iartă-mă, stăpână a frumuseţii!
Mă plec în faţa ta acum
ca un rob umilit
ce-ţi cere să-i mai mângâi
din când în când sufletul
ce-ţi spune cu durere:
"- Iartă-mă, Natură!"

Andreea-Mihaela NICULESCU,
Liceul Teoretic
"Nichita Stănescu"

https://biblioteca-digitala.ro

Zebrele

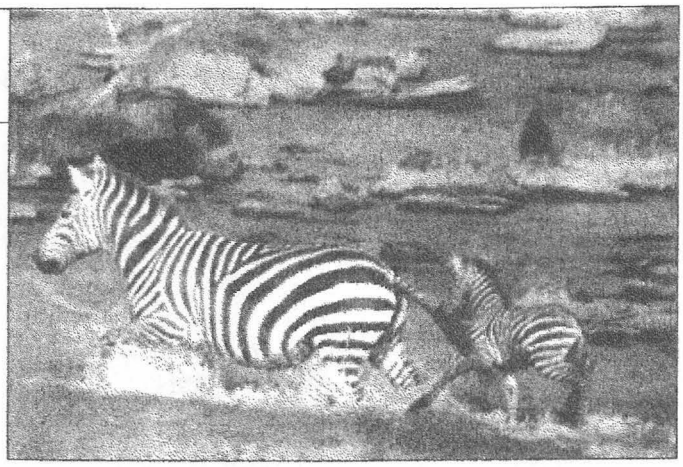

Cu aspectul lor ciudat, singular, datorat dungilor care le brăzdează corpul, zebrele au devenit animale simbolice pentru Africa, intens mediatizate, mai cunoscute chiar decât girafele cu silueta lor insolită.

Isotria acestor rude ale cailor (Equide), ai căror strămoşi au apărut în urmă cu 70.000.000 de ani, în Eocen, pe continentul nord-american, este nu numai interesantă, dar şi plină de semnificaţii.

Zebrele sunt considerate drept cei mai vechi reprezentanţi ai genului Equus, care este la originea unor animale cu forme şi aspecte variate, precum asinii şi caii sălbatici.

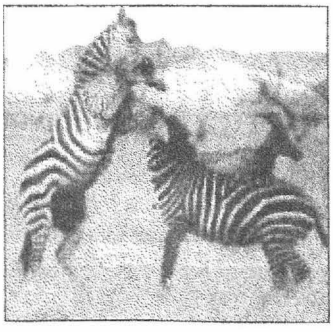

În Africa trăiesc astăzi trei specii de zebre, cantonate în partea orientală şi sudică a continentului, pe teritoriile statelor Uganda, Kenya, Tanzania, Zambia, Mozambic, Zimbabwe, Botswana şi, de asemenea, în Namibia şi Africa de Sud.

Zebra lui Grevy

Cea mai mare şi mai graţioasă specie este Equus Grevy - Zebra lui Grevy -, numită astfel în cinstea lui Jules Grevy, unul dintre preşedinţii Franţei care, în 1882, a primit din partea lui Menelik I, negustor din Etiopia, un exemplar după care zoologii au făcut descrierea tipului. Zebra lui Grevy fusese însă cunoscută în Europa din vremea romanilor, care o foloseau în jocurile din circuri, numind-o hippotigris (calul tigru). Animalul are, la garou, înălţimea de 1,60 m şi cântăreşte 400 - 450 kg. Dungile sale sunt mai fine şi mai apropiate decât la celelalte specii. Este cantonată în nordul Kenyei, în zone semideşertice, efectivele totale ale populaţiei nedepăşind 10.000 de indivizi. Ele sunt în scădere datorită traficului intens cu piei, deşi, de mulţi ani, acesta este interzis, specia fiind declarată în pericol.

Zebra de câmpie

Cu dimensiuni şi greutate mai mici, zebra de câmpie - Equus burchelli - este cea mai comună, cu o populaţie de 300.000 de exemplare răspândite din Sudan până în Africa de Sud, în zonele cu savane împădurite. Animal rapid, putând galopa cu 60 km/h, zebra de câmpie are pe corp atât dungi negre cât şi castanii, coama vărgată, iar coada lungă se termină cu un panaş de peri negri. Ca toate zebrele, Equus burchelli are un auz excelent, favorizat de urechi mari şi mobile, un miros fin şi o vedere binoculară cu un câmp foarte larg ce îngăduie animalului să observe aproape tot spaţiul din jurul său, singurul unghi mort fiind cel din partea posterioară a corpului.

Zebra de munte

Cea de-a treia specie este zebra de munte - Equus zebra -, ce trăieşte în munţii care mărginesc Deşertul Namib. Bine adaptată la viaţa montană, ea este de dimensiuni mai reduse, iar dungile de pe crupă sunt perpendiculare pe cele ale corpului.

Înainte de sosirea coloniştilor buri, existau în sudul Africii turme numeroase, dar astăzi specia e pe cale de dispariţie. Una dintre cele două subspecii, zebra de Cap, a fost aproape de exterminare în 1937, supravieţuind doar 45 de exemplare. Pentru salvarea ei a fost creat Mountain Zebra National Park, în Africa de Sud, care adăposteşte în prezent cam 300 de exemplare, alte 250 trăind în diverse locuri protejate. Cealaltă subspecie, zebra lui Hartmann, are o situaţie mai bună, efectivul ei fiind de 7.000 de exemplare. Există subspecii atât la zebra lui Grevy, cât şi la zebra de câmpie. Aceasta din urmă are astăzi cinci subspecii; cea de-a şasea, Equus burchelli quagga, descrisă de naturaliştii englezi în 1770 ca trăind în turme mari în Africa de Sud, a dispărut la începutul secolului al XIX-lea, în urma vânătorii abuzive. Ultimul exemplar a murit în captivitate în anul 1883, la Grădina zoologică din Amsterdam. În muzee Se mai păstrează astăzi doar vreo 20 de piei.

Livia COMŞA,
Liceul Pedagogic

https://biblioteca-digitala.ro

ZBORUL

Când ne gândim la cuvântul "zbor", îl asociem imediat păsărilor. Dar iată câteva exemple de animale... zburătoare.

Mamifere

Cum zboară liliecii? Liliecii zboară numai noaptea, în timpul zilei stând agăţaţi cu ghearele picioarelor de tavanele sau pereţii caselor, peşterilor, scorburilor şi atârnând cu corpul şi capul în jos. Ca să decoleze, se desprind de suport, îşi desfac aripile şi încep să se deplaseze în aer folosind al doilea procedeu de zbor, cu bătăi dese ale aripilor (11-18 bătăi pe secundă). La ridicarea aripilor, nu numai extremităţile acestora descriu traiectorii în zig-zag ci şi corpul animalului. Zborul acestuia este destul de rapid şi la mică înălţime; el îşi schimbă mereu direcţia ca să prindă insectele cu care se hrăneşte şi ca să evite obstacolele. Liliecii pot să parcurgă în zbor planat distanţe până la 300m, fie coborând de la o altitudine mai mare la una mai joasă, fie folosind curenţi de aer favorabili.

Reptile

Unele şopârle, ca Draco volans, au extinderi ale pielii între membrele anterioare şi posterioare iar Galeopithecus extinderi şi mai mari, cuprinzând atât membrele cât şi coada. Ele pot face salturi mari, de la un copac la altul, într-un fel de zbor planat, însă nu efectuează zboruri propriu-zise, neputându-şi mişca pseudoaripile.

Peşti

În Marea Mediterană, precum şi în zonele tropicale ale oceanelor Atlantic, Pacific şi Indian, există unele specii de peşti care se pot deplasa şi în aer, fie efectuând un salt afară din apă şi reintrând după câţiva metri, fie zburând împânzit pe distanţe care pot

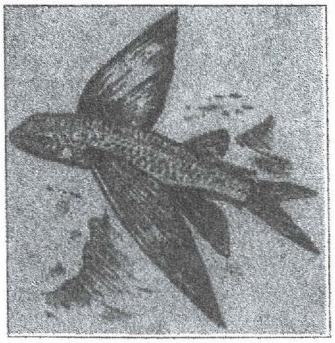

atinge câteva sute de metri.

Peştii din prima categorie se ridică până la suprafaţa apei, îşi îndoaie corpul până ce coada atinge capul şi, îndreptându-se brusc, sar afară din apă, efectuând un salt de 3-4m.

Peştii zburători propriu-zişi au aripioarele pectorale foarte dezvoltate, acestea fiind asemănătoare unor aripi de pasăre desfăcute.

Peştele rândunică din Marea Mediterană sare afară din apă până la o înălţime de 10 m, apoi zboară împânzit până la o distanţă de 130m, cu viteza de 4-5 m/s. Dacă oceanul este agitat, cu valuri mari, peştii zburători oceanici folosesc curenţii de pantă care se formează prin devierea vântului peste crestele valurilor.

Mirabela BELCIUG,
Liceul Pedagogic

Ştiaţi că...

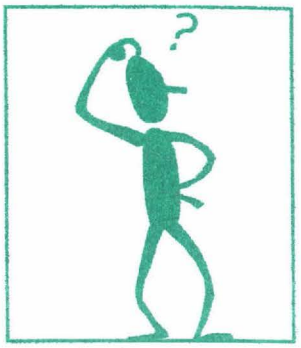

- O plantă poate elibera până la 1 miliard de granule de polen într-un singur sezon?
- Sughiţul sau strănutul sunt considerate "delicte morale" în bisericile din statul american Nebraska?
- Pe parcursul unei vieţi, un om mănâncă în jur de 80 de tone de mâncare, adică echivalentul greutăţii a 6 elefanţi?
- Anual, pe glob mor peste 10.000 de păsări izbindu-se de geamurile ferestrelor, fiindcă nu le intuiesc la timp ca fiind obstacole?

Oana DUMA,
Colegiul Naţional
"I.L.Caragiale"

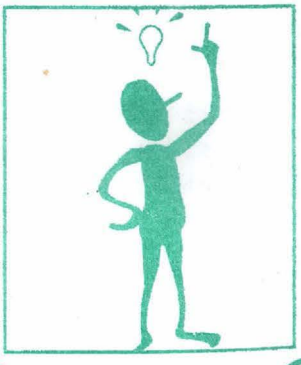

NATURA ŞI OMUL Publicaţie editată de MUZEUL JUDEŢEAN DE ŞTIINŢELE NATURII PRAHOVA

Apare sub îngrijirea unui colectiv de specialişti coordonat de Emilia IANCU, Director al Muzeului Judeţean de Ştiinţele Naturii Prahova

Redactor şef: Roxana MANOLACHE
Adresa redacţiei: Str.Sbt. Erou Călin Cătălin nr.1 - Palatul Culturii - Ploieşti, 2000, jud.Prahova
Tel.:044-123719; Fax:511970

Tipărit la EDITURA BIOEDIT a Muzeului Judeţean de Ştiinţele Naturii Prahova

https://biblioteca-digitala.ro